

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA 26. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA
(Ljubljana, 26.marec 2007)

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Sedaj prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik vlade Janez Janša. Prvi bo poslansko vprašanje postavil gospod Davorin Terčon, iz poslanske skupine nepovezanih poslancev. Prosim.

DAVORIN TERČON: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani gospod predsednik vlade, vlada je na svoji seji 1. februarja sprejela sklep o ustanovitvi posebne delovne skupine, ki naj bi ocenila delo Slovenske obveščevalno-varnostne službe - med drugim finančno poslovanje in ravnanje z arhivskimi gradivi. Sklep javnosti ni bil dostopen.

Šele, ko je že bil objavljen v medijih, je vlada spremenila svojo odločitev o tajnosti tega sklepa. Slovenija ima z zakonitostjo delovanja obveščevalnih služb in uhajanjem tajnih podatkov, ki bi jih te službe morale varovati, slabe izkušnje. Te izkušnje segajo od nezakonitih aretacij preko odtujevanja dokumentacije do raznih »hobotnic«, preko katerih se je javno razširjalo osebne podatke, ki so deloma prihajali iz dosjejev tajnih služb. Zaradi vseh teh slabih izkušenj je občutljivost slovenske javnosti na kakršnokoli politično vpletanje v delo obveščevalnih služb razumljivo in upravičeno. Političen nadzor nad delom teh služb je seveda nujen. Pri nas ga opravlja ustrezna parlamentarna komisija. Ne trdim, da pravice do nadzora nima vlada, bi ga pa morala opravljati tako, da sta z njim seznanjena parlament in javnost. Skrivanje za tajnimi oznakami v Sloveniji ponovno rojeva nezaupanje, ki smo ga v zadnjih letih na tem področju uspeli nekako odpraviti.

Spoštovani gospod predsednik, 21.3.2007 ste v Dnevniku RTV Slovenije izjavili, da ste sklep označili za tajen, da bi se izognili politizaciji. 5. člen Zakona o tajnih podatkih, ki našteva primere, ko se nek podatek označi za tajen, takega razloga ne pozna. Če bi ga, bi bilo mogoče za tajnega označiti praktično vsak podatek. Zato vas sprašujem: na kakšno pravno podlago je vlada oprla svojo odločitev, da omenjeni sklep označi s stopnjo tajnosti in ali imajo vsi člani komisije, ki so pregledovali tajne podatke, po zakonu, pravico do vpogleda v tajne podatke? Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za to vprašanje. Naj najprej zelo konkretno odgovorim na konkretni del vprašanja, ki se nanaša na zakonsko podlago.

Poleg člena, ki ga je spoštovani gospod poslanec citiral, ima ta zakon tudi druge člene. Recimo 13. člen, ki v četrti točki pravi, da lahko pristojni organ za interno označi podatke, »katerih razkritje nepoklicani osebi bi lahko škodovalo delovanju ali izvajanju nalog organa.« Jaz sem na tiskovni konferenci, ki ste jo citirali, zelo natančno pojasnil, da se je pri obravnavi letnih dokumentov Slovenske obveščevalno varnostne agencije, na seji vlade

pojavi nekaj vprašanj. Zato, da se ta vprašanja razčistijo, je vlada ustanovila delovno skupino, ki je dobila natančno določene naloge, in ki se ne ukvarja s tem, kar se je pojavilo v javnosti takrat, ko se je vest o ustanovitvi te delovne skupine pojavila. Pojavila se je seveda potem ko smo mi ta sklep poslali parlamentarni komisiji oziroma njenemu predsedniku, ki ga je zahteval. Prej to ni prišlo v javnost. Zakon o varovanju tajnih podatkov določa tudi, da tisti, ki imajo pravico, da so seznanjeni s takšnimi podatki, imajo tudi dolžnost, da jih čuvajo. No, to v tem primeru ni bilo narejeno in se je treba vprašati tudi po odgovornosti. To, kar se je dogajalo v teh dneh, potem ko je ta podatek prišel v javnost, zelo nazorno kaže, da je bila oznaka »interno«, dokler se stvari ne raziščejo, upravičena, ker se zdaj stvari dejansko politizirajo na tak način, da vplivajo na delo organa.

To, kar se tiče zakonske podlage, kar se tiče vsebine tega vprašanja, pa se strinjam, da ima Slovenija tudi slabe izkušnje s tovrstnimi službami, da je ravno zaradi teh slabih izkušenj nadzor še kako potreben. Nekoliko preseneča, da nekoga, ki je po zakonu zadolžen za nadzor, skrbi količina tega nadzora, namesto, da bi ga skrbelo, da morda pa kaj od tistega, zaradi česar je bil ta notranji nadzor odrejen, drži. Ravno zaradi tega, ker se je vlada želela izogniti, kot sem dejal že takrat, politizaciji, smo na ta vprašanja, ki so se pojavila in niso dobila takojšnjih odgovorov, želeli dobiti verodostojno potrditev. Morda stvari držijo, morda ne držijo.

Lahko bi ravnali tudi drugače. Nekoč v slovenski polpretekli zgodovini se je ravnavo drugače. Bilo je leta 1992, takrat je bil nekdo drug predsednik vlade, neka druga stranka je imela to odgovornost in enkrat se je pojavilo neko pismo nekega uslužbenca te agencije, ki je zelo bremenilo nekatere politike in tudi vodilne delavce v tej službi. To pismo je bilo sicer takrat poslano predsedniku vlade, se je pa že naslednji dan pojavilo v časopisih. Na podlagi tega pisma so bile potem narejene kadrovske menjave. Tisti, ki so bili prizadeti so sprožili sodne postopke. Tisti, ki je pa to pismo napisal je pa čudežno poniknil v tujini in ga sodni milini slovenskega pravosodja mislim, da še vedno niso dosegli. Poleg tega pa je stvar v tem času že zastarala. Se je pa neznansko politiziralo. Služba je bila obtoževana za nezakonite postopke, kasneje se je izkazalo v sodnih postopkih, da je imela prav, ko je šlo za odkrije nepravilnosti v takratni igralniški dejavnosti. Ljudje so bili obsojeni na sodiščih pravnomočno. Ampak začuda, ne tako nedavno, je ta zgodba dobila epilog, ko je tisti, ki je bil takrat predsednik vlade in na katerega so se nekatere ugotovitve nanašale, potem v neki drugi funkciji tiste, ki so bili pravnomočno obsojeni, pomilostil. Zadeve so spet prišle na svoj začetek. Skratka, neka zgodba, ki se je zelo politizirala, ki je obremenjevala slovensko javnost in ki ni dobra.

Mi smo se želeli temu izogniti. Vlada je ustanovila, v skladu s svojimi pristojnostmi skupino, ki ne gleda nobenih osebnih ali tajnih podatkov. Bilo bi pošteno, ker ste to preverili, da poveste, da je temu tako, ne pa da potem, ko pogledate, ne dajete izjav, prej pa množično sejete sume. Enostavno bo narejeno poročilo in to poročilo bo dostopno vsem nadzornim in ostalim institucijam. Lahko sumi držijo, lahko ne držijo. S tem, ko ste stvar spravili v javnost ste samo otežili preverjeno.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Terčon, želite dopolnitev odgovora? Izvolite.

DAVORIN TERČON: Ja, prosim. Prvič, gospod predsednik vlade, mislim, da ste prelahko neke sodbe in obsodbe zdaj dajali kdo je kaj spravil v javnost. To je nesprejemljivo in nekorektno. Gospod predsednik, jaz sem vam pojasnil in pojasnil sem tudi slovenski javnosti. Jaz sem vam pisal 12.3.2007, Vsebina sklepa je prišla v javnost 21.3.2007. Če bi jaz kaj spravil v javnost, bi verjetno to prišlo v javnost prej. Če sem vam že 12.3.2007 pisal in kot sem vam pojasnil me do 22.3.2007 v parlamentu sploh ni bilo. Jaz sem o sklepu prej bral v časopisu, kot sem ga videl, kot predsednik komisije. Tako da je to popolnoma nekorektno, nepošteno in neresnično. To je prvo.

Drugo, gospod predsednik, moram ugotoviti, da ste odgovarjali na tisto, česar vas nisem vprašal, in da na moje vprašanje niste odgovorili. Torej, tako da moram ponovno izraziti neko skrb ali se bo ponovno uveljavila neka praksa, da se zbira neke dokumente in neke podatke in se jih v politično primernem trenutku potem lansira v javnost? Spomnil vas bom na kar nekaj primerov gospoda Nučiča iz Banke Slovenije, kjer je šlo za diskreditacijo preko njegove žene, ker je v bran vzel kandidata za guvernerja, gospoda Ranta. Poslanec vaše stranke Miro Petek, ve kje je Drnovšek spal leta 1999, ko je bil kot premier na obisku v Ameriki. In vrsta je teh primerov. Gospod Jelinčič očitno ve - njegovo poslansko vprašanje me prepričuje, da ve -, da sta bili dve osebi, za kateri

trdi, da sta povezani z Drnovškom in zaposleni v Sovi. Sprašujem se od kje mu ti podatki. Gospod premier, sprašujem vas samo nekaj: skupina je osemkrat stopila v SOVA. Obiski so trajali več ur. Samo enkrat je bil gospod Šturm prisoten. Večina kontaktov sta opravila gospod Cvelbar, zaposlen v Sovi, in gospod Lavrih, uslužbenec vašega kabineta.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite, imate besedo.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, jaz ne vidim kakšne neposredne zveze s tem naštevanjem. Ravno to naštevanje se mi zdi, da je konkreten dokaz za to, da se neka stvar politizira. Tisto, kar je vodilo vlado k ustanovitvi te skupine, se, zaenkrat ne v večji ne v manjši obliki, ni še pojavilo v javnosti. Če bi pa ravnali tako, kot se je ravnalo včasih, potem pa bi to danes že polnilo časopise. Lahko bi se na koncu izkazalo, da to ali pa večina tega ne drži. Torej, mislim, da smo tu obtoženi v povsem napačno smer. Če pa se bo izkazalo, gospod Terčon, da vsaj polovico tega, kar je vodilo vlado, da je ustanovila to komisijo, drži, potem pa boste zelo zardevali, glede na to, da ste imeli na ramenih odgovornost nadzora v tej službi. Tako da predlagam, tudi v vaše dobro, da z zaključki počakamo. Ta komisija oziroma ta delovna skupina nima pristojnosti, da gleda osebne podatke in tega tudi ne dela. Člani te skupine so si razdelili delo med sabo. Vsak dela tisto, kar najbolje zna. Gre tudi za preverjanje ustreznosti zakonskih temeljev za delovanje te službe, zato so potrebni tudi vrhunski pravni strokovnjaki. Z delom te skupine ni nič narobe. Bojim pa se, da se bo izkazalo, da je bilo prej kaj narobe.

Res, vlada se je tega lotila na profesionalen, bistveno drugačen način kot se je to dogajalo v preteklosti. Apeliram na vse, da prispevate v okviru svojih pristojnosti k temu, da temu tako ostane. V nasprotnem primeru boste sprovcirali ravnanja tudi tistih, na katerih ni vpliva. Vedno, ko gre za tiste stvari, krožijo različne informacije po različnih poteh in to zagotovo ni interes vlade. Naš interes je razčistiti kaj je res in kaj ni res in v skladu s tem tudi ukrepati. Dejstvo je, žal mi je, da moram to ponoviti, da v zvezi s tem sklepom - kljub temu, da je komisija povsem normalno delala - nobena informacija ni prišla v javnosti, ker se je podatek varoval v skladu z zakonom, in to ste vprašali, dokler gradiva nismo poslali vaši komisiji. Komisija je za to pristojna, vendar pa je odgovorna tudi za varovanje teh podatkov. Tudi v tej smeri je potrebno stvari raziskati.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Proceduralni predlog, izvolite gospod Terčon.

DAVORIN TERČON: Hvala, gospod predsednik. Torej v skladu z drugim odstavkom 146. člena poslovnika, predlagam, da državni zbor opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na moje poslansko vprašanje. Še kratka obrazložitev. Najprej moram ugotoviti, da gospod predsednik vlade ni odgovoril na moji dve vprašanji: Kdo je imel zakonsko podlago po zakonu o tajnih podatkih, za vpogled v tajne podatke? In drugič, ni dokončno odgovoril zakaj je sploh bil sklep označen tajno?

Naj ponovim še enkrat, obiskov je bilo osem, trajali so pa več ur. Večina časa so bili na obisku, večinoma so obiski potekali med gospodom Cvelbarjem, zaposlenim v SOVA in gospodu Lavrihom, uslužbencem kabineta predsednika vlade, bivšim delavcem vojaške obveščevalne službe. Toliko ur šariti po dosjeih, se pogovarjati, je več kot preveč. Pogovarjati se o tehnični preselitvi arhivov oziroma dokumentarnega gradiva SOVA, gospod predsednik! Na osnovi vašega odgovora, sklepam tudi, da ste že ugotovil, da je v SOVA vse narobe. Zato se tudi sprašujem, kakšen smisel ima, da ste sploh ustanavljali komisijo, ko to že veste. Mogoče samo, da bo to ugotovitev enostavno potrdila. Kot pravim, ker odgovori niso zadovoljivi, predlagam, da državni zbor o tej občutljivi temi opravi razpravo v skladu z drugim odstavkom 246. člena poslovnika. Hvala lepa.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanca gospoda Terčona, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo državni zbor odločil v okviru jutrišnjih glasovanj. Naslednji je gospod Zmago Jelinčič Plemeniti, ki bo postavil poslansko vprašanje predsedniku vlade. Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsednik. V Evropi se vedno bolj širi razmišljanje o tem, da širitve Evropske unije naj ne bi bilo. Zadnji podatki kažejo med 40% in 47% ljudi, ki so proti temu, da bi se

Evropska unija širila in o čemer govori konec koncev tudi izjava Charlesa Tennocka predstavnika v parlamentu Evropske unije iz Velike Britanije, ki je rekel, da naj se tisti iz držav Zahodnega Balkana - mislil je Srbe, Hrvate, Bosance in Hercegovce ter Črnogorce - naj se dogovorijo za en jezik v katerem bodo lahko skupaj govorili. Vedno bolj se uporablja termin »države Zahodnega Balkana«.

Zato sprašujem gospod premierja: Ali bo Slovenija prevzela to terminologijo in bo pri vstopanju Hrvaške od zdaj naprej podpirala skupni vstop držav Zahodnega Balkana, to se pravi Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Črne Gore, Makedonije in Albanije, kar je tendenca večine držav Zahodnoevropske unije oziroma Evropske unije ali bo še vedno vztrajala na parcialnem potiskanju Hrvaške v evroatlantske skupnosti? Slovenska nacionalna stranka bo ravno zaradi tega razmisleka v ponedeljek 2.4.2007 vložila v državni zbor svoj predlog resolucije o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, kajti sedanja resolucija, ki jo je pripravila Slovenska ljudska stranka je bil zgolj en tak poizkus, ki pa je v principu slabši od tiste deklaracije o nedeljivosti Piranskega zaliva, ki smo jo v Državnem zboru sprejeli leta 1994. Še enkrat sprašujem predsednika vlade: Ali bo Slovenija v skladu z evropsko usmeritvijo začela vendarle uporabljati termin »države Zahodnega Balkana« ali pa bo še naprej vztrajala na naši dobri južni sosedu Hrvaški? Hvala.

PRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Termin »Zahodni Balkan« se uporablja, vendar to, ko gre za evropsko perspektivo držav, ki obstajajo na tem območju, oziroma ki so na tem območju, ne pomeni veliko, ker je Evropska unija tudi sedaj - tako kot to velja že dalj časa, ko gre za njeno širitveno politiko - utemeljena na principih, da se vsako državo kandidatko obravnava posebej. Tudi izven Hrvaške, če se omejimo na ostali krog držav, so te države v različnem statusu in je zelo malo verjetno, da bodo istočasno postale članice Evropske unije. Se pravi vsaka država članica oziroma vsaka država, ki postane kandidatka, dobi svoj pogajalski okvir in v okviru tega pogajalskega okvira se mora izpogajati oziroma izpolniti določene kriterije.

Tukaj mislim, da konvoja ne bo. Vsaj ne takšnega, kot je bil ob zadnji širitvi leta 2004, katere del je bila tudi Slovenija. Pa tudi takrat so nekatere države zaostale za tem konvojem. Mislim na Romunijo in Bolgarijo, ki sta bili sprejeti šele 1. januarja letos. Od teh držav južno od nas je Hrvaška edina, ki je že začela pogajanja. Druga za njo je Makedonija, ki ima status kandidatke, nima pa še datuma za začetek pogajanj. Moram reči, da je v interesu Slovenije, da te države postanejo članice Evropske unije, vključno s Hrvaško, da izpolnijo te pogoje in da v naši sosesčini dobimo regijo, ki bo stabilna, kjer bodo predvidljive posledice in kjer se bo lahko končno začela graditi tudi neka prihodnost za generacije, ki so v preteklosti veliko pretrpele.

Tudi z vidika nerešenih zadev, ki jih imamo med Slovenijo in Hrvaško in tudi nekaterimi drugimi državami na tem območju, je v našem interesu, da se v okviru teh pogajanj nekatere zadeve rešijo. Kajti mnoga od teh odprtih vprašanj niso samo vprašanja, ki bi jih te države imele odprte samo s Slovenijo, ampak imajo takšna ali podobna vprašanja, ali pa sklope odprte tudi, ko gre za sodelovanje z drugimi državami članicami Evropske unije. Tudi ko gre za sosednjo Hrvaško, je kar nekaj področij, kjer so naša odprta vprašanja vezana na pogajalske sklope. Od recimo vstopa bank na hrvaški trg, do oblikovanja sklada za razgradnjo jedrskih odpadkov, do morskega ribištva, do odprtja trga oziroma do odprave ovir in diskriminacijskih praks pri dostopu do trga. Pri tem zadnjem je še posebej aktualen trg nepremičnin. V zvezi s tem naj povem, da smo danes od sosednje države prejeli diplomatsko noto, v kateri ta trg odpirajo. Vsebinsko je še nismo proučili, ampak formalno je ta nota prišla. S tem je vzpostavljen formalen okvir v okviru, katerega bodo lahko državljani obeh držav kupovali nepremičnine v obeh državah. Slovenija je, kot veste, ustrezno zakonodajo in vse ostalo sprejela že v lanskem letu.

V pogajalskem okviru, ki ga ima sosednja država za vstop v Evropsko unijo je v 13. točki izraženo tudi pričakovanje Evropske unije, da bo država kandidatka odnose s sosedami reševala na dobrososedski način, da bo na enak način reševala tudi odprta vprašanja vezana z razmejitvami s sosedami in da bo pri tem spoštovala načela mednarodnega prava. Pri tem zadnjem je treba vedeti, da ta država kandidatka nima odprtih vprašanj povezanih z mejo samo s Slovenijo, ampak tudi z Bosno in Hercegovino, s Črno Goro in Srbijo in ta opozorila se seveda nanašajo na celoten mejni sklop.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev odgovora gospod Jelinčič? Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. No, iz odgovora sem začutil nekakšen duh, da v bistvu se tudi slovenska vlada približuje evropskemu pristopu. Tako da verjetno bo res potrebno spremeniti odnos in sprejemati to varianto o skupnem vstopu držav Zahodnega Balkana. Res je, da obravnavanje ne more biti vzporedno in istočasno na istem nivoju, vendar mislim, da je smiselno, da se določi istočasni vstop. To je Evropa že razumela, kajti ve, da drugače bo prišlo do zelo hudih nemirov, če se nežno izrazim, na tem področju. Koneckoncev, maastrichtski kriteriji že niso bili upoštevani - niti pri Romuniji in Bolgariji, kaj šele, da lahko govorimo o tej zadevi pri vprašanju Hrvaške. To upoštevanje, teh kriterijev napram Hrvaški je bližje upoštevanju napram Srbiji, kot pa karkoli drugega. Tudi težko bi rekli, da gre za pogajanja, kajti pogajajo se države na istem nivoju, kar Hrvaška nikakor ne more biti v primerjavi z Evropsko unijo. Zato pa bi tudi predlagal, da naj Slovenija v svoji prvi polovici predsedovanja Evropski uniji v letu 2008, ima dve glavni vprašanji oziroma izhodišči. Prvič, Evropsko unijo in energetske strategije, vključno z zunanjimi aspekti energetske strategije in pa pod dve: rešitev vprašanja držav Zahodnega Balkana in vstop te grupe v Evropsko unijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Izvolite gospod predsednik.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Morda, preden nadaljujem z odgovarjanjem, samo kratek spomin na to, da je bila še nekaj let nazaj tudi Slovenija kandidatka za članstvo v Evropski uniji in takrat podobnih razprav nismo bili ravno veseli, če so se odvijale v parlamentih držav, ki so takrat že bile članice. To je seveda bil različen položaj, ampak glede na situacijo, ki je trenutno v Evropski uniji, jaz mislim in ni možno pričakovati nekih hitrih korakov nadaljnje širitve. Zagotovo ne bo nobenega koraka dokler ne bo rešeno vprašanje evropske ustavne pogodbe oziroma nadgraditve obstoječih pogodb, ki bi omogočale delovanje Evropske unije tudi po širitvi preko števila 27 in da bo, recimo temu, preprosto izpolnjevanje pogojev za članstvo v prihodnosti težje, kot pa je bilo v času, ko je Slovenija vstopala. To je popolnoma jasno in glede tega, žal, ni za pričakovati, da se bo ozračje v Evropski uniji spremenilo čez noč oziroma, da bo velika pripravljenost za to, da se ti koraki pospešijo. Veliko naporov je potrebnih že za to, da se ohrani v odločitvah ali pa evropskih dokumentih, ki se sprejemajo, sploh omemba širitve ali pa pomen teh zavez, ki pa jih je Evropska unija v preteklosti večkrat sprejela.

V zvezi z državami južno od nas, predvsem v odločitvah v Solunu pred leti - še preden je Slovenija postala članica - je na nek način državam Zahodnega Balkana, vključno s Hrvaško, evropska perspektiva obljubljena - če bodo izpolnile pogoje. V zadnjem času pa se vedno, ko se v Evropski uniji potrjuje zaveza k nadaljnji širitvi, na drugi strani takoj doda, da se ob tem po eni strani upoštevajo izpolnjeni pogoji s strani držav kandidat, na drugi strani pa absorpcijska sposobnost Evropske unije oziroma obstoječih držav članic. In večinoma se potem misli na institucionalne temelje, ki jih je treba zagotovo nadgraditi pred prihodnjo širitvijo.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Naslednji bo dr. Mitja Slavinec postavil poslansko vprašanje predsedniku vlade. Izvolite.

MITJA SLAVINEC: Spoštovani predsednik, spoštovani predsednik vlade, spoštovani ministri in ministrica, kolegice in kolegi poslanci! Z vstopom Slovenije v NATO in še prej v Partnerstvu za mir so ji bile naložene tudi določene obveznosti - tako v smislu zagotavljanja opreme in drugih vojaških sredstev kot tudi določenega deleža državnega proračuna. Ta sredstva niso majhna. Zato je še toliko pomembneje, da so uporabljena čim bolj racionalno in da je kupljena oprema tudi kasneje čim bolj izkoriščena v dobrobit vseh državljanov in državljanov.

Ena izmed takih obveznosti, ki jih je Slovenija dobila, je tudi mobilna vojaška bolnišnica »Role 2«, ki je bila prav tako kupljena iz tega dela proračunskih sredstev. Zmogljivost mobilne bolnišnice »Role 2« je bila že v začetku predvidena za uporabo tako v okviru Zveze kot tudi v primeru naravnih in drugih nesreč, kakor tudi za druge civilne namene. Tako je tudi prav, da se sredstva, ki so namenjena za vojaško rabo, poskušajo v čim večji meri izkoristiti tudi v mirnodobnem času za potrebe državljanov in državljanov. Nenazadnje je prav gotovo Slovenija v tem času bistveno bolj ogrožena zaradi nesreč, naravnih in drugih, kakor pa zaradi vojne agresije. In do tod vse

lepo in prav. Žal pa se je zataknilo ravno pri najpomembnejšem členu. To je, pri izkoriščenosti te opreme. In prav racionalna izraba teh sredstev je vsebina mojega vprašanja. Mobilna bolnišnica že skoraj leto in pol ni v uporabi in stoji pred bolnišnico Murska Sobota, ki je z generalštabom Slovenske vojske tudi sklenila pogodbo, da bo usposobila 12 medicinskih delavcev. A mobilna bolnišnica še zmeraj sameva. Naj poudarim tudi, da so bili zelo visoki stroški - 9 milijonov evrov je bolnišnica stala - in zaradi tega že dve leti ni v pogonu. Stroški naraščajo skoraj do milijona evrov. Zato vas, spoštovani predsednik vlade, sprašujem kako bo vlada sanirala škodo, ki ni majhna in povsem po nepotrebnem nastaja - imamo opremo, ki jo ne uporabljamo. Kako bo vlada podobne primere poskušala preprečiti v prihodnje? Hvala lepa.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Glede zadnjega dela vprašanja naj povem, da bomo v prihodnje skušali ravnati drugače kot se je ravnalo v tem primeru v preteklosti. Vsebinska odločitev za nabavo te bolnišnice je bila sprejeta leta 2001, ko je bil zastavljen takšen t.i. cilj v okviru Partnerstva za mir. Takrat je bil postavljen temelj o odločitvi, da se nabavi vojaška bolnica za brigadni nivo. Pogodba za nabavo se je podpisala štiri dni pred zadnjimi volitvami - mislim, da 29. septembra leta 2004 - in od takrat naprej je oprema začela prihajati. Dokončno je bila prevzeta februarja letos. Res je del te opreme demonstracijsko postavljen pri bolnišnici Murska Sobota, ampak velik del te opreme sploh ni bil prevzet in se ga ni dalo uporabljati. Vendar to ni osnovni problem.

Osnovni problem je to, da se je nabavila bolnišnica za brigado - brigade pa ni. Tudi kasneje so se partnerski cilji spremenili. Mimogrede teh ni določil NATO, ampak jih je Slovenija leta 2001 sama predlagala in kasneje tudi sama spremenila oziroma predlagala drugačne. Predvidene so samo uporabe bataljonskih skupin. Te imamo - nimamo pa bolnišnice za bataljonske skupine. Tega, kar je bilo nabavljenega, ni možno zaradi različnih tehničnih razlogov kapacitet itn., enostavno razdeliti na dele in uporabiti za bataljonsko skupino. Del tega je uporabno, del ni. Kako to koristno uporabiti, kot sprašujete, se zdaj ukvarja posebna skupina, ki jo je imenoval oziroma ustanovil minister za obrambo. Ob obisku vlade v regiji, kjer večji del te opreme zdaj stoji, pred kratkim smo se pogovarjali tudi o tem in dogovor je bil, da se oprema čim bolj racionalno uporabi in da tisto, kar ni uporabno oziroma kar ni možno uporabiti za opravljanje nalog Slovenske vojske, se uporabi za potrebe civilne zaščite oziroma za potrebe civilnega zdravstva. Kljub temu pa bo nek razkorak v stroških še vedno ostal, ker je bila ta nabava te bolnišnice po tej oceni, ki jo ima zdaj Ministrstvo za obrambo, neracionalna. Nabavila se je bolnišnica za brigado, pa se je ni delalo. To je osnovni problem in jaz upam, da v prihodnje do česa podobnega ne bo prihajalo.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Ali želite dopolnitev odgovora? Izvolite.

MITJA SLAVINEC: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Jaz ne problematiziram samega nakupa. Meni se problematično zdi, da bolnišnica že tako dolgo ni v pogonu. Ta minister je bolnišnico prevzel oziroma jo prevzema že leto in pol. In tudi medresorski pogovori z ministrstvom za zdravstvo niso obrodili tistih sadov. Še toliko pomembneje, če nimamo brigade, potem je toliko bolj na mestu to, da je treba bolnišnico uporabiti v čim večji meri v civilne namene. In prav zaradi tega vas, spoštovani predsednik vlade sprašujem, kako boste dosegli, da bo ta bolnišnica čim prej v delovanju. Na kakšen način boste poskrbeli, da bodo sredstva, ki so bila namenjena v ta namen, tudi čim bolj racionalno izkoriščena. Nenazadnje iz izjav smo videli, da je to ali je bolnišnica primerna ali ne, minister ugotavljal komaj pred kratkim, ne pa že takoj ob prevzemu. Cilji, ki so se spremenili leta 2005. Torej, v času vaše vlade. Zaradi tega bi že takrat bilo smiselno tudi to upoštevati in predvideti kaj se bo potem zgodilo s to opremo in kako jo izkoristiti.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: O tem, kaj od te opreme je možno nameniti za civilne namene, bodo odločili strokovnjaki. Oni bodo to pogledali. Ampak tisti, ki ste že kdaj videli kakšno vojaško bolnišnico, boste pritrdili, da se kar znaten del te opreme za civilne namene ne da uporabljati, ker gre za mobilne operacijske prostore, kjer je z drago tehniko zagotovljena sterilnost in tako dalje. To je zadeva, ki je uporabna izključno za

vojaške namene in je, mimogrede, zelo draga. V tem trenutku je treba narediti tisto, kar je minister odredil. Se pravi, ta skupina mora natančno te stvari pogledati.

Bi pa težko pritrdil temu, da je to ministrstvo krivo za to, da je oprema toliko časa prihajala, da ni bila prevzeta ali pa, da se to ni že prej naredilo. Ker ni ta minister podpisal pogodbe, kjer so bili določeni roki in pogoji. Pogodba o nabavi te bolnišnice je bila podpisana štiri dni pred zadnjimi volitvami. V tej pogodbi so bili določeni ti roki in vse ostalo. Zadnji prevzem je bil narejen februarja letos. In dokler oprema, od katere je potencialno odvisno življenje ljudi, ni prevzeta tehnično in zato nekdo ne odgovarja in se tudi ne more uporabljati. Tukaj ne gre za stavbno pohištvo. Tako, da mislim, da se bo tudi pristojni odbor parlamenta s tem ukvarjal, ko bo ta skupina izdelala svoje predloge. To bo poslano tudi pristojnemu odboru in jaz upam, da bomo čim prej tisto, kar se da koristno uporabiti, tudi koristno uporabili.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Imate proceduralni predlog? Izvolite.

MITJA SLAVINEC: Hvala lepa. Torej, s svojim vprašanjem sem opozoril na velik problem in to je neracionalno upravljanje z davkoplačevalskimi denarjem. Medicinska oprema je po eni strani kupljena, se pa ne uporablja. To, žal, ni edini primer. Poznamo tudi medicinsko opremo, ki v škatlah čaka v Kliničnem centru tako dolgo, da potečejo tudi garancijski roki. Nenazadnje zelo poznan je tudi famozni primer vladnega letala Falcon. Takratna opozicija je zagnala velik vik in krik, ko je letalo bilo prav tako kupljeno iz proračunskega dela denarja namenjenega za vojsko, bi se pa lahko uporabljalo tudi v druge in civilne namene. Sedaj pa prav zaradi tistega vika in krika vlada ne more besedo požreti in po eni strani raje sklepa pogodbe za zelo drag najem drugih letal, namesto, da bi bistveno ceneje uporabilo to. Dejstvo je, da iz najemnine za Falcona dobimo bistveno manj kot pa stane najem drugih letal. In prav zaradi tega, spoštovane kolegice in kolegi, predlagam, da v skladu z drugim odstavkom 246. člena poslovnika opravimo na eni izmed naslednjih sej splošno razpravo in na ta način damo tudi možnost podrobneje razjasniti stvari, o katerih smo govorili in sem spraševal predsednika vlade. Hvala lepa.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. O predlogu poslanca gospoda Slavinca, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje bo državni zbor odločil v okviru jutrišnjih glasovanj. Franc Žnidaršič bo naslednji, ki bo postavil poslansko vprašanje predsedniku vlade. Izvolite.

FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani predsednik državnega zbora, spoštovani predsednik vlade, ministrica, ministri, kolegice in kolegi! Slovenija je 1.1.2007 kot edina nova članica Evropske unije uvedla evro kot lastno valuto. Pogoj za prevzem evra je bil med drugim nizek javni dolg in nizek javni primanjkljaj. Za ta nedvomno velik uspeh smo iz tujine prejeli mnoge pohvale in si tako še bolj utrdili položaj in ugled v mednarodni skupnosti. Čeprav je stanje javnih financ zelo dobro, se Slovenija, kakor tudi druge evropske države, ne bo mogla izogniti procesu staranja prebivalstva. Ob upoštevanju demografskih projekcij naj bi se posebej po letu 2020 vzdržnost pokojninskega sistema poslabšala, kar pomeni, da bodo potrebni dodatni ukrepi. Čeprav je bilo že večkrat poudarjeno, da se vlada zaveda procesa staranja prebivalstva in je potrebne dodatne ukrepe predstavila že v okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, se v javnosti stalno pojavljajo zahteve, da bi bilo potrebno takoj izvesti še eno radikalno pokojninsko reformo. Sprašujem, ali je po mnenju vlade ta res potrebna že v naslednjem obdobju? Hvala.

PREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod predsednik, izvolite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Torej, nova radikalna pokojninska reforma ni potrebna in jo vlada ne načrtuje. Reforma, ki je bila sprejeta leta 2000, ki je bila dolgo časa usklajevana, se še vedno uveljavlja in daje rezultate na relativno mehak način. Danes je starostna doba za upokožitev v Sloveniji primerljiva s starostno dobo za upokožitev v povprečju v Evropski uniji. Tudi zelo natančni javno-finančni izračuni kažejo, da bi ob nadaljevanju sedanjega stanja - v kolikor ne bi bilo sprejetih nobenih ukrepov za povečevanje vzdržnosti pokojninskega sistema - pokojninski izdatki leta 2015, se pravi čez osem let, predstavljali za 0,6% večji delež v bruto domačem proizvodu kot pa danes. Daleč od tega, da bi to rušilo javno-finančni sistem. Tisto, kar je

cilj te vlade, je to, da hkrati izboljšujemo vzdržnost pokojninskega sistema in v okviru možnosti izboljšujemo položaj upokojencev. Večkrat, ko slišimo kritike na ravnanje vlade, se govori samo o vzdržnosti pokojninskega sistema. Nihče se ne sprašuje o vzdržnosti upokojencev. Kot da govorimo o nekem sistemu, ki je mrtve narave. Torej, treba je delati v obe smeri. To je cilj te vlade. Zato da bomo zaradi problemov, ki jih ne zanikamo in s katerimi se srečuje celotna Evropa. Ko se prebivalstvo stara, hkrati se stara tudi življenjska doba in možnost, da se ostaja v zaposlitvi dalj časa. Skratka, hkrati ko se soočamo s temi izzivi, je potrebno upoštevati tudi, da ostali del sistema ne miruje.

Ključni inštrument, s katerim mi lahko te negativne trende blažimo ali pa nevtraliziramo, je zmanjšanje nezaposlenosti in povečevanje zaposlenosti. In tukaj v zadnjih letih beležimo dobre rezultate. V Sloveniji še nikoli ni bilo tako nizkega števila nezaposlenih kot v tem trenutku od osamosvojitve naprej. Torej, večja zaposlenost, posledično večja gospodarska rast, manj socialnih izdatkov za nezaposlene itn., ustvarja ugodno javno-finančno sliko, ki zdrži tudi pritiske staranja prebivalstva in vzdržnosti pokojninskega sistema. Imamo pa še kar nekaj manevrskega prostora v segmentu, ki se mu reče dodatno ali pa prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Tu imamo nekaj izkušenj na podlagi zakona, ki zdaj funkcionira približno sedem let. Te izkušnje se zdaj analizirajo. Tu bomo verjetno uveljavili oziroma predlagali nekatere dodatne instrumente. V okviru gospodarskih in socialnih reform smo predvideli tudi ukrepe za motiviranje, da zaposleni - ko sicer izpolnijo pogoje za upokojitev - prostovoljno še ostanejo in delajo, če se čutijo sposobne. Vendar morajo biti za to seveda motivirani. S kombinacijo teh ukrepov je brez kakršnekoli nove radikalne pokojninske reforme možno po eni strani zagotoviti trajno vzdržnost pokojninskega sistema in na drugi strani izboljševati socialni položaj upokojencev. Imamo pač pokojninski sistem, ki temelji na solidarnosti med generacijami. Tu je, ob celoviti oceni, možno pričakovati, da bo življenje prihodnjih generacij boljše, kot je bilo generacij, ki so danes upokojene. Vedno tudi ni smiselno slediti ravno vsem nasvetom, ki prihajajo od nekod, kjer se gleda samo eno stran. Imamo sosednjo državo, kjer so zelo striktno upoštevali navodila nekaterih mednarodnih institucij - povprečna pokojnina tam danes znaša 30% povprečne plače. V Sloveniji je povprečna pokojnina blizu 70% povprečne plače, kljub temu pa imamo daleč boljši gospodarski položaj in večjo gospodarsko rast.

PRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite dopolnitev odgovora? Izvolite.

FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod predsednik vlade. Vprašanje je bilo racionalno zaradi tega, ker vznemirja starejšo populacijo - predvsem upokojence, zlasti tudi glede na izjave predstavnice Evropske unije, ki smo jo poslušali po televiziji. Moram reči, da sedanja generacija upokojencev težko sprejema dodatne restrikcije svojih pravic na račun tistih strahov, ki se nam kažejo po letu 2020 ali še kasneje. Kajti pogosto se v opravičilo po zahtevi po novi reformi pojavlja tudi letnica 2050, kar težko razume 80-letni upokojenec danes, če naj bi se za takratne težave moral v tem trenutku danes in tukaj odpovedati še kakšni pravici. V tem smislu je ta odgovor predsednika vlade dragocen, da bo pomiril upokojensko javnost v naši državi, tudi v tistem delu, kjer smo dobili odgovor, da se razmišlja bolj o tem, kako zagotoviti potrebna sredstva za pokojninsko blagajno v smislu povečevanja zaposlenosti in ustvarjanja večje dodane vrednosti, ne pa prvenstveno razmišljanje o tem, kako zmanjšati pravice, da bi bil sistem na daljši rok vzdržen. Tako da se vam zahvaljujem za odgovor v tem duhu, ki je bil potreben zato, da na upokojenskih zborih, katerih sezona je zdaj, lahko odgovarjamo na ta vprašanja, ki se povsod pojavljajo. Hvala lepa.